

Pr. dr. Ioan Chirvasă

# Nu vă temeți! Aveți credință!

Carte tipărită cu binecuvântarea  
Înaltpreasfințitului



Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA  
Iași, 2023

## Prefață

Cartea *Nu vă temeți! Aveți credință!* nu are un cuprins, întrucât nu respectă structura clasică a unei cărți, ci cuprinde mesaje de suflet, adresate creștinilor, cu simțământ pastoral și creștinesc, în perioada 25 martie 2021 – 24 aprilie 2022, adică de la Buna Vestire la Înviere. Aceste mesaje au fost adresate mai întâi pe diferite rețele de socializare: WhatsApp, Facebook, iar acum prin tipar se adresează și altor creștini care nu folosesc mijloacele respective.

De fapt aceasta este și tema cărții: să ducă în sufletele creștinilor o „bună vestire” și să-i ajute să înțeleagă Învierea și să se considere fii ai Învierii.

Cartea aceasta este o continuare a volumului *Misiune în pandemie – un jurnal duhovnicesc*, apărută la Editura Doxologia, în 2021.

Perioada martie 2021 – aprilie 2022 a fost o perioadă marcată încă de pandemia de COVID-19, la care s-a adăugat nedreptul și imoralul conflict fratricid din Ucraina, ambele aducând multă mâhnire în sufletele credincioșilor, pe unii lovindu-i în adâncurile ființei lor.

Mereu, dar mai ales în perioade atât de încărcate emoțional, Biserica trebuie să folosească toate mijloacele pentru a-i pune la adăpost pe fii ei. Ea și-a adaptat din mers mesajul încercând să răspundă la cerințele stringente ale timpului.

Frica de pandemie a fost dublată de ororile provocate de război: milioane de refugiați; mii de morți (militari și civili); mii de oameni în adăposturi subterane, stând în întuneric, uneori fără hrană și cu atât mai puțin, condiții de igienă; spitale, școli, case și blocuri bombardate de tancurile și artileria invadatoare.

Astfel, Biserica, pe lângă primirea refugiaților a înălțat rugăciuni speciale la Sf. Liturghie și a adresat credincioșilor predici și mesaje de întărire în credință.

E mare nevoie de cuvânt cu putere multă, iar acesta e cuvântul lui Hristos, pe care Biserica îl propovăduiește de 2000 de ani. Cuvântul lui Hristos alină, întărește și luminează.

Cuvântul din cartea aceasta e mesajul preotului către creștini: „Hristos în mijlocul nostru!”, iar autorul ar fi bucuros, ca cititorii după ce o lecturează, să-și spună lor și altora: „Este și va fi, totdeauna, acum și în veci!”

*Autorul*

25 martie 2021

**„BUNA VESTIRE – NEDUMERIRE PENTRU SFÂNTA FECIOARĂ, BUCURIE PENTRU NOI.”** În cetatea Nazaret, Arhanghelul Gavriil a venit la Sfânta Fecioară, care se afla la rugăciune, salutând-o cu: „Bucură-te ceea ce ești plină de har!” și spunându-i că ea va naște pe Mântuitorul lumii. La auzul acestor cuvinte, Sfânta Fecioară rămâne nedumerită, știindu-se fără de prihană. Mesagerul Domnului încearcă să-i deslușească taina cea mare a Întrupării Fiului lui Dumnezeu, iar ea, întrezărind lucrarea lui Dumnezeu, în smerenie rostește: „Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău!” Din acel moment, Sfânta Fecioară se lasă prinsă în planul de mântuire a omului. Evenimentul din Nazaret are, așadar, valoare universală. Învățătura creștină a acestui praznic este sintetizată în troparul zilei de astăzi, care zice: „Astăzi este începutul mântuirii noastre și arătarea tainei celei din veac. Fiul lui Dumnezeu Fiul Fecioarei se face și Gavriil harul bine îl vestește. Pentru aceasta și noi, împreună cu dânsul, Născătoarei de Dumnezeu să-i strigăm: Bucură-te, cea plină de har, Domnul este cu tine!”

26 martie 2021

**„IUBIREA MULTORA SE VA RĂCI.”** În Sfânta Evanghelie, Mântuitorul Hristos ne vorbește despre „vremurile de strâmtorare” și ne spune că în acele vremuri va slăbi iubirea dintre oameni. Acest lucru se va vedea, în general, în societate, dar și în familie, între soți, între părinți și copii, între frați. În general, la necaz, oamenii se susțin, se apropie, se încurajează, dar, în

vremurile de strâmtorare, iubirea dintre ei se va răci. De ce lucrul acesta? În primul rând, pentru că diavolul intensifică lucrarea sa și lovește în ceea ce este mai sfânt pentru creștini, iar aceștia, neavând o bază duhovnicească sănătoasă, vor ceda la ispita celui rău. Pe de altă parte, în acele (aceste) vremuri, omul va deveni foarte egoist și se va gândi doar la sine. În ultimele luni, am observat în mai multe cazuri o răutate extremă. Sunt unii oameni pe care nu-i mai recunosc pentru atitudinea lor. În paralel cu ceea ce observ eu, îmi semnaleză această situație diverse persoane. Să fie oare timpul nostru timp de strâmtorare? Doar Bunul Dumnezeu știe. Dar eu cred că trebuie să luptăm pentru a salva valorile credinței noastre și să nu dăm satisfacție celui rău. Să privim la iubirea lui Hristos care este biruitoare și să ne străduim să o răsădim și în relațiile dintre noi: familie, prieteni, rude, societate. Mântuitorul ne zice: „Întru aceasta vor cunoaște oamenii că sunteți ucenicii Mei, de veți avea dragoste întru voi.”

*28 martie 2021*

**„PĂSTORUL CEL BUN.”** Mântuitorul Hristos se autointitulează ca fiind „Păstorul cel bun”, adică acel păstor care se luptă cu lupul pentru a-și salva oile. Năimitul (cel plătit) caută să-și salveze propria viață, pentru că nu există o legătură interioară între el și turmă. Probabil cuvântul Domnului în legătură cu turma și păstorul a generat această temă, destul de frecventă în artă și literatură. Hristos nu a sacrificat nicio oaie pentru Sine, ci S-a adus jertfă pe Sine pentru oile Sale. Datoria noastră, ca oi în turma lui Hristos, este să ascultăm de glasul Păstorului. Păstorul cel bun duce oile la iarba cea mai bună, le duce la adăpat, le păzește de lupi, merge înaintea lor, iar glasul său este recunoscut de oi. Biserica cea vie este turma cuvântătoare a lui

Hristos. La Taina Sf. Botez, preotul se roagă: „... fă-l pe el oaie cuvântătoare.” Arhiepiscopul apare la slujbă cu cârja, simbolizându-l pe Păstor. În Sf. Liturghie, Hristos este Păstorul și Mieul în același timp. El este Arhiepiscopul desăvârșit Care aduce și Se aduce jertfă Tatălui pentru păcatele noastre. Să fim fericiți că avem un asemenea Păstor.

*30 martie 2021*

**„IZBĂVEȘTE-NE, DOAMNE, DE FRICĂ!”** Am vorbit astăzi cu un tânăr, pe care îl cunosc de mulți ani, și l-am întrebat dacă în postul Nașterii Domnului s-a împărtășit. Tânărul mi-a răspuns așa: „Părinte, în postul Crăciunului am fost la spovedanie și mi-ați dat dezlegare pentru a mă împărtăși, dar nu ați acceptat să mă împărtășiți cu lingurița mea și m-am temut să mă împărtășesc cu lingurița dumneavoastră cu care împărtășiți pe toți oamenii și, de aceea, nu m-am împărtășit. Dar, după câteva zile, m-am îmbolnăvit de COVID și m-a ținut destul de mult.” Atunci eu i-am zis: „Mă bucur că ai revenit, dar acum cu care linguriță vrei să te împărtășesc? Cu a dumneavoastră, părinte.” Și așa a fost.

*1 aprilie 2021*

**„POCĂINȚA CARE VINDECĂ ȘI SFINTEȘTE.”** În ziua de 1 aprilie, Biserica o cinstește pe Sf. Cuv. Maria Egipteanca. Ea provenea din apropierea Alexandriei Egiptului, dar s-a nevoit în pustiul Iordanului. Cazul Sf. Maria Egipteanca arată până unde poate cădea omul în păcat și cât de mult se poate ridica, prin pocăință. Dintr-o tânără desfrânată ajunge atât de puternică în rugăciune, încât atunci când se ruga, se depărta puțin

de pământ. La Maria Egipteanca s-a produs o convertire similară cu cea a lui Saul din Tars. Acesta a mers la Damasc cu gândul de a-i persecuta pe creștini și devine apostol al creștinismului, iar Maria Egipteanca a mers la Ierusalim cu gânduri pătimase și devine simbol de pocăință. Bucuria pocăinței și fericita întristare sunt realități paradoxale, pe care doar omul duhovnicesc le poate înțelege. Duhul pocăinței ne limpezește mintea, ne dă nădejde și ne apropie de Dumnezeu. În Psalmul 50 se spune: „Inima înfrântă și smerită, Dumnezeu nu o va urgisi.” Pocăința este drumul de la ceea ce ești, la ceea ce trebuie să fii. Pocăința înseamnă regret pentru păcatele săvârșite și pentru viața dezordonată și de risipă pe care ai trăit-o și apoi strădania personală de a sluji cu smerenie și dragoste lui Dumnezeu, adică să urăști ceea ce ai iubit și să iubești ceea ce ai urât. Această schimbare lăuntrică s-a produs în tânăra din Egipt, iar astăzi o cinstim ca sfântă cuvioasă, care dă nădejde de mântuire fiecărui păcătos.

*3 aprilie 2021*

**„Prin CRUCE, spre ÎNVIERE!”** În a treia duminică a Postului Mare (oarecum la mijlocul postului), Sf. Biserică ne amintește de Sf. Cruce și-o așază, frumos împodobită, cu busuioc și flori, în centrul locașului sfânt, pentru a evidenția locul central al Crucii (mai precis al Jertfei Domnului) în spiritualitatea creștină. Crucea și Învierea reprezintă baza teologiei creștine, iar ele sunt inseparabile. Iată cum se cântă în biserică: „Crucii Tale ne închinăm, Hristoase, și sfântă Învierea Ta o lăudăm și o mărim.” Noi suntem acum în drum spre Înviere, pe care o vom putea înțelege dacă mai întâi înțelegem Crucea. Dacă înțelegem Crucea lui Hristos, o vom înțelege și pe a noastră. Crucea lui Hristos este suprema iubire a lui Dumnezeu față de om, iar

Crucea noastră e răspunsul sau iubirea-răspuns a omului față de Dumnezeu. Crucea – a lui Hristos și a noastră – conduce spre Înviere. Timpurile sunt grele, Crucea împovăraătoare, dar prin ea ne înălțăm spre cer, devenind și rămânând fii ai Învierii. În Cruce și Înviere stă biruința creștinului. „Doamne, sporește-ne credința!”

*4 aprilie 2021*

**„CRUCEA – simbolul condiției umane.”** Prin cuvântul Sf. Evanghelii de azi, Mântuitorul Hristos îi îndeamnă pe cei ce voiesc să-L urmeze să se lepede de sine și să-și ia crucea. A-și lua crucea înseamnă a porni spre răstignire. De fapt, crucea vieții fiecăruia dintre noi înseamnă răstignirea omului pentru Dumnezeu și pentru semenii săi. Crucea este un infinit de dragoste și pe verticală, și pe orizontală. Cel care înțelege taina Crucii lui Hristos nu are o problemă în a-și purta propria cruce. El se leapădă cu ușurință de ego-ul său și se pune în slujba Domnului și a semenilor. Dacă pentru noi Crucea lui Hristos este simbolul iubirii desăvârșite a lui Dumnezeu, crucea omului este simbolul iubirii omului față de Dumnezeu și față de semenii săi. În Cruce vedem jertfă și iubire, materie și spirit. De fapt, și omul este materie și spirit; de aceea Crucea este și simbolul condiției umane.

*6 aprilie 2021*

**„CREDINȚĂ ȘI PANDEMIE.”** Pandemia de COVID 1-a zdruncinat pe om până în adâncurile sale. De peste un an, oamenii se luptă și încearcă să-și conserve propriile puteri pentru a nu se lăsa biruiți. Dar, în același timp, omul constată cât de



slab este și în „disperarea” sa, strigă cu putere după ajutor la Bunul Dumnezeu. Să ne amintim de Apostolul Petru, care în timpul furtunii pe mare, a pornit spre Hristos, mergând pe apă, dar când s-a gândit că e totuși om și că Cel Care L-a chemat ar putea să nu fie Hristos, a început să se scufunde. Își forțează însă ultimele puteri și strigă: „Doamne, scapă-mă!” Iar Iisus i-a întins mâna salvatoare. Pandemia e o grea încercare, o probă, un examen, din punct de vedere duhovnicesc. În aceste momente omul se vede om și nu „dumnezeu”, cum avea tendința să creadă că este, și își regândește poziția sa în raport cu Atotputernicul. Nevoia de credință (nu doar ca fapt teoretic) este tot mai exprimată astăzi în societate. Adică, omul își vede limita puterilor sale și strigă către Cel Ce-l poate ajuta. Experiența Apostolului Petru ne întărește convingerea că Cel Ce ne cheamă este Dumnezeu și ne vrea puternici în lupta noastră, iar El nu e departe de noi, ci dimpotrivă, chiar alături.

*7 aprilie 2021*

**„CEALALTĂ VREME A POSTULUI...”** Trecem în a doua jumătate a postului mare, moment potrivit pentru a ne face fiecare o autoanaliză duhovnicească pentru prima parte. Pentru aceasta e necesar să ne răspundem, fiecare pentru sine, la întrebările la care ucenicii lui Socrate trebuiau să răspundă în fiecare seară și anume:

- Ce trebuia să fac?
- Ce n-am făcut?
- De ce n-am făcut?

Prin aceste întrebări ei progresau în cunoaștere, iar noi, transpunându-le pe plan duhovnicesc, vom progresa duhovnicește. Oare în prima parte a postului ne-am rugat mai mult? Am citit din Noul Testament sau vreo carte folositoare sufletului, am

încercat să fim mai iubitori, mai ascultători, mai atenți cu ceilalți? Am mers noi la spovedanie? Există în noi dorința de a ne spovedi și împărtăși mai des? Am făcut și câteva metanii la rugăciunea zilnică? Am fost mai cumpătați la masă și la vorbă? Am alungat din noi gândurile viclene și fățarnicia? Ne-am păstrat conștiința cât mai curată? Ne-am străduit să facem milostenii cu cei nevoiași? ș.a.m.d. Dacă acestea nu s-au regăsit în prima jumătate a postului, să încercăm ca cea de-a doua parte s-o valorificăm mai bine, pentru a nu ajunge cu corabia goală la liman. Să nu ne lăsăm tulburați peste măsură de problemele timpului, ci să fim raționali, precauți și pe cât posibil, concentrați pe cele duhovnicești. Psalmistul zice: „La munți, suflete, să ne ridicăm! Mergi acolo de unde vine ajutorul!”

8 aprilie 2021

**„VICLENIA TIRANULUI.”** În lucrarea *Istoria bisericească*, Eusebiu de Cezareea (sec. al IV-lea) vorbește și de atrocitățile săvârșite de Irod, printre care, uciderea pruncilor și uciderea multor membri ai familiei sale, în special cei trei fii. Pentru negliuirile sale, Dumnezeu l-a pedepsit cu niște boli stupide, inexplicabile și pentru medici. Mânca mereu și niciodată nu-și potolea foamea, intestinele erau numai răni, stomacul îi producea dureri cumplite, din picioare îi curgea un lichid albicios, organul viril intrase în putrefacție, iar mădulele îi erau zguduite de spasme groaznice. Însă cruzimea și viclenia nu l-au părăsit nici într-o astfel de stare. A poruncit ca toți conducătorii cetăților din Iudeea să fie aduși la Ierihon, fiind închiși în Hipodrom. Simțindu-și sfârșitul foarte aproape și presimțind că ziua morții sale va fi o sărbătoare pentru popor, a chemat-o pe sora sa, Salomeea, și pe soțul ei, Alexas, spunându-le să-i omoare pe cei întemnițați și astfel, în fiecare casă din Iudeea

se va plânge, chiar dacă nu se vrea și se va crede că poporul plânge pentru moartea lui Irod. Cu acest plan demonic pus în aplicare, a murit tiranul în chinuri groaznice.

10 aprilie 2021

**„POSTUL MARE = SCARĂ A VIRTUȚILOR.”** În duminica a IV-a din Postul Mare, Biserica ne amintește nouă de o lucrare filocalică, numită *Scara virtuților*, foarte importantă pentru creșterea duhovnicească a creștinilor. Această lucrare a fost scrisă de Sf. Ioan Sinaitul, fiind destinată, în special monahilor, dar foarte folositoare și creștinilor mireni. Autorul s-a inspirat din imaginea vechi-testamentară, în care Iacob a avut o vedenie cu o scară ce urca de la pământ până la cer, iar îngerii Domnului urcau și coborau pe această scară. Scara are 30 de trepte, corespunzând la 30 de virtuți, prin care creștinul urcă de la cele pământești la cele cerești. Sf. Grigorie de Nyssa zice că: „Sufletul celui ce vrea să se desăvârșească se află într-o continuă înălțare pe scara virtuților.” Scara e „filozofia practică” a creștinului, care tinde spre *apatheia* (nepăcătuire) și spre *theosis* (îndumnezeire). Pentru noi, postul cel mare este vremea lucrării virtuților, a faptelor celor bune. Căința, tăcerea, înfrânarea, lepădarea grijii lumești, blândețea, curăția inimii sunt câteva trepte ale *Scării* și fapte necesare postului pentru a fi folositor și rodnic. Punându-le în practică, postul devine și pentru noi o scară prin care urcăm spre cer și întrezărim cele dumnezeiești.

12 aprilie 2021

**„12 aprilie – SF. SAVA DE LA BUZĂU.”** Se păstrează o corespondență interesantă în legătură cu Sf. Sava de la Buzău. Sunt

cunoscute șase scrisori în care se vorbește despre martiriul sfântului. Guvernator al Sciției era Iunius Soranus, care provenea din Capadocia, unde era episcop Sf. Vasile cel Mare. Deci vorbim de secolul al IV-lea, a doua jumătate. E foarte posibil ca între episcopul Vasile de Cezareea și guvernatorul Iunius Soranus să fi fost și o legătură de rudenie. Sf. Vasile, aflând de martiriul lui Sava (fost cântăreț bisericesc), din partea goșilor, care după ce l-au chinuit mult l-au înecat în râul Buzău, l-a rugat pe guvernator să trimită moaștele acestui mucenic al lui Hristos la Capadocia, ceea ce, se pare că s-a și concretizat. În acele zile se pare că goșii, popor migrator păgân, au ucis mai mulți creștini din părțile noastre, între care și pe Sf. Nichita Romanul, despre care se știe că a fost ars de viu. „Iartă-ne, Doamne!”

*14 aprilie 2021*

**„DENIA CANONULUI.”** În seara aceasta s-a recitat Canonul de pocăință, integral, în cadrul primei denii din acest post. Cam două ore și jumătate a durat citirea Canonului, care a avut menirea să ne introducă în psihologia omului păcătos, a omului care, prin păcatele sale, a pierdut harul dumnezeiesc. Dar surprinzător, Canonul îi dă omului speranță de mântuire, nădejde de iertare și de mântuire. Urmărind cu atenție citirea Canonului, creștinul va face experiența golirii de har prin propriile sale păcate, dar și de nădejde în iubirea milostivă a lui Dumnezeu. Postul cel mare nu e doar o schimbare a mâncării, ci o schimbare a gândurilor, a sentimentelor, a vorbelor. Canonul are menirea să-l ajute pe om să realizeze această schimbare. Biserica e ca o mamă grijulie care nu poate privi cu nepăsare soarta copiilor ei. De aceea îi cheamă la pocăință insistând cu: „Miluiește-mă, Dumnezeule, miluiește-mă!” Ne surprinde în mod plăcut jertfa oamenilor, felul cum ei stau în

genunchi și ascultă cu mare atenție citirea Canonului. Această experiență m-a făcut să zic: „Avem creștini, slavă Domnului!” De fapt: „Ce-ar fi viața omului, fără credința în Dumnezeu?” Durere, întristare și suspin.

*16 aprilie 2021*

**„DENIA ACATISTULUI.”** Astăzi vom participa la Denia Acatistului Bunei Vestiri. Istoria acestui acatist este legată de un eveniment istoric din prima jumătate a secolului al VII-lea. Imperiul Bizantin era condus de Heraclie (610-641), iar patriarh al Constantinopolului era Serghie. Perșii, care ocupaseră Locurile Sfinte, în expansiunea lor intenționau să ocupe și Constantinopolul. Tezaurul de la Bizanț era râvnit de mulți. Așa că, la planul lui Chosroe (conducătorul perșilor) aderă și alte popoare. Armata bizantină era secătuită din cauza altor confruntări militare, iar Heraclie se afla într-o situație foarte critică. Și-a mobilizat armata, câtă mai era, iar patriarhul Serghie a adunat femeile, copiii și bătrânii pentru priveghere în biserica Vlaherne. Au făcut priveghere de toată noaptea, iar apoi au plecat în procesiune, înconjurând cetatea Constantinopol și oprindu-se din loc în loc cântau: „Apărătoare Doamnă, pentru biruință mulțumiri, izbăvindu-ne din nevoi aducem ție, Născătoare de Dumnezeu, noi, robii Tăi...” Perșii și aliații lor, pentru a fi siguri de izbândă, au atacat concomitent și pe uscat, și pe mare. Însă în timpul privegherii creștinilor, s-a iscat ca prin minune o furtună pe mare și le-a răsturnat corăbiile cu ostași cu tot, iar la confruntarea de pe uscat, au suferit o înfrângere rușinoasă, cum nu mai primiseră niciodată. Creștinii au interpretat această victorie ca datorându-se intervenției Maicii Domnului. Așa s-a născut imnul Acatist și cântarea pe care o auzim adesea: „Apărătoare Doamnă, pentru biruință, mulțumiri...”

17 aprilie 2021

„**CINE ESTE MAI MARE?**” Iisus se afla la masă în casa fariseului Simon, iar o femeie păcătoasă a vărsat mir pe picioarele Sale, iar apoi le-a șters cu părul capului ei. În acest context, doi dintre ucenicii Domnului, neînțelegând semnificația momentului, cer de la Iisus demnități înalte, adică „să stea unul de-a dreapta și altul de-a stânga în împărăția Sa.” Iisus scoate în evidență gestul femeii păcătoase, demn de luat în seamă de orice păcătos (adică de fiecare dintre noi) și le spune ucenicilor: „Cel care va vrea să fie mai mare între voi să fie slujitorul vostru.” În paralel cu acest episod evanghelic, Sf. Biserică ne amintește de Sf. Maria Egipteanca, acea tânără din Egipt care, dintr-o păcătoasă recunoscută a ajuns o sfântă cuvioasă. Atât prin femeia păcătoasă din casa lui Simon, cât și prin Maria Egipteanca, înțelegem că măreția stă în profunzimea pocăinței. Demnitățile nu se cer, ci se oferă acelor persoane capabile să se pună în slujirea poporului, a semenilor. Acea persoană este mare care dovedește dragoste față de semeni, față de popor. Deci prin smerenie și slujirea semenilor, omul crește. „Cine va voi să fie mai mare între voi să fie slujitorul celorlalți.”

20 aprilie 2021

„**CORNELIU MUHA – in memoriam.**” Omul acesta a fost mare și pe orizontală și pe verticală, dar nu fizic, ci spiritual. A fost un om pentru oameni, dar și un om al lui Dumnezeu. De fapt acestea se întrepătrund. Ieri și astăzi au trecut pe la catafalcul prietenului nostru, Corneliu, sute de oameni, în special tineri. Probabil fiecare avea un motiv să-i mulțumească, iar amprenta durerii se citea pe chipul fiecăruia. Contribuția domnului Corneliu și a soției sale, Camelia, la realizarea materialelor